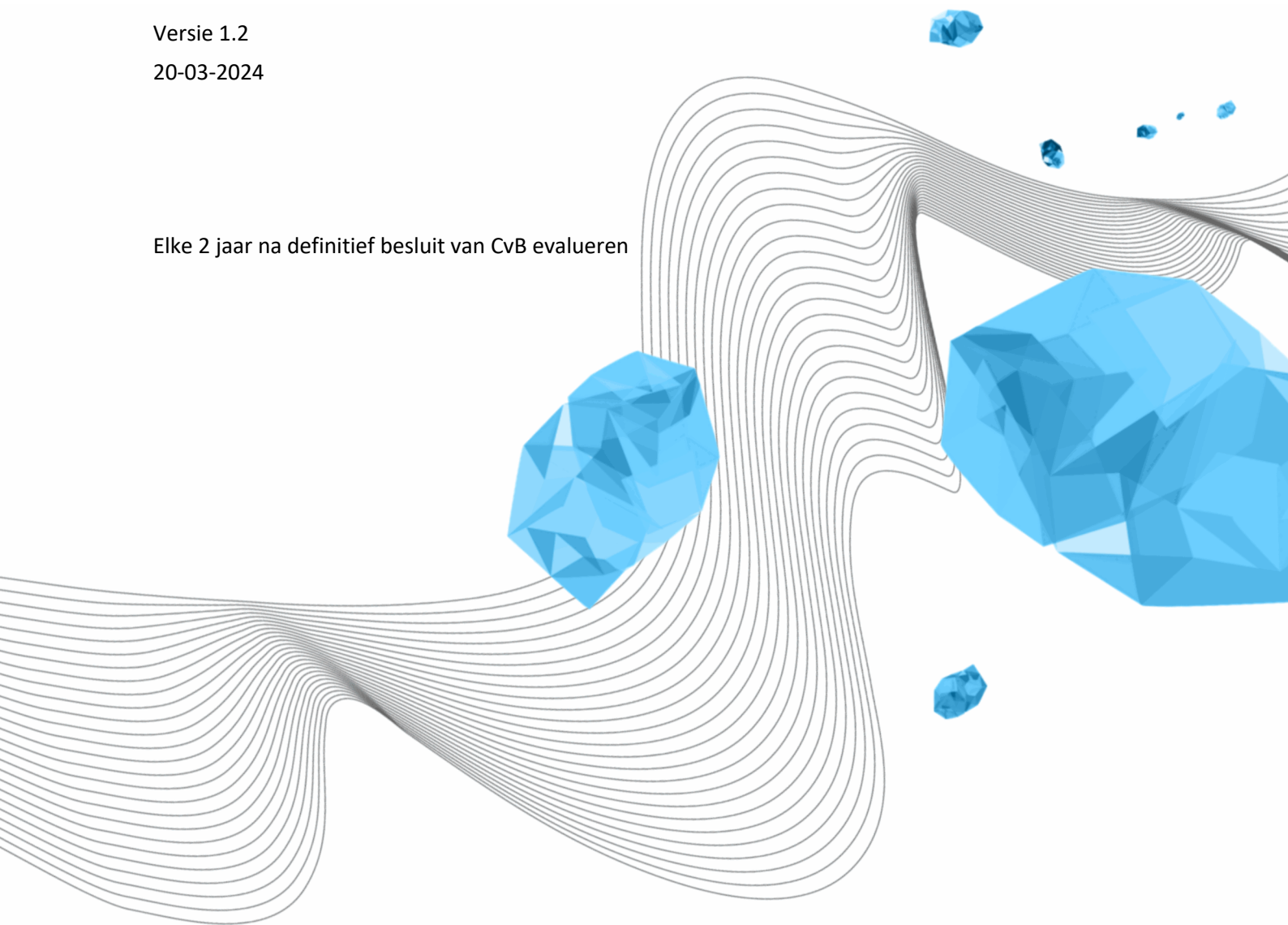

LEESWIJZER REGLEMENT CAMERATOEZICHT

Versie 1.2
20-03-2024

Elke 2 jaar na definitief besluit van CvB evalueren

COLOFON

ORGANISATIE

Algemene Zaken

TITEL

Leeswijzer Reglement Cameratoezicht

VERSIE

1.2

DATUM

20-03-2024

AUTEUR(S)

G.W. Medendorp

COPYRIGHT

© Universiteit Twente

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enigerlei wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de Universiteit Twente.

DOCUMENTHISTORIE

VERSIE	DATUM	AUTEUR(S)	OPMERKINGEN
1.0	24-02-2023	Meike van de Ven-Davids	Eerste concept
1.1	06-03-2023	Meike van de Ven-Davids	Enkele aanpassingen
1.2	20-04-2024	Erwin Medendorp	Kleine aanpassingen

INHOUDSOPGAVE

Reglement Cameratoezicht	4
Artikel 1 Begripsbepalingen	4
Artikel 2 Doel en werkingssfeer van dit reglement	5
Artikel 3 Taken en verantwoordelijkheden	5
Artikel 4 Vastlegging en gebruik gegevens	5
Artikel 5 Incidenten	5
Artikel 6 Camerabeelden delen met derden	8
Artikel 7 Rechten van Betrokkenen	9
Artikel 8 Klachten	10
Artikel 9 Slot	Error! Bookmark not defined.

LEESWIJZER REGLEMENT CAMERATOEZICHT

Deze leeswijzer hoort bij het Reglement Cameratoezicht versie 2.4 (hierna: het Reglement). Deze leeswijzer heeft als doel om nadere uitleg en achtergrond te geven bij de verschillende bepalingen uit het Reglement.

ALGEMEEN

Het Reglement is alleen van toepassing op het cameratoezicht op de campus van de Universiteit Twente (UT).

Door middel van het Reglement worden betrokkenen geïnformeerd over de verwerking van hun persoonsgegevens conform artikel 14 van de [Algemene Verordening Gegevensbescherming \(AVG\)](#).

Begrippen in deze leeswijzer hebben dezelfde betekenis als in het Reglement (zie artikel 1 van het Reglement).

Waar mogelijk zal hierna per artikel uit het Reglement nadere uitleg en achtergrond worden gegeven.

Op het terrein en in de gebouwen van de UT zijn camera's opgesteld die worden ingezet om de veiligheid van mensen en gebouwen te beschermen en om incidenten vast te leggen. Dit reglement op van toepassing op het camerasysteem dat hiervoor gebruikt wordt. Dit reglement is niet van toepassing op camera's die met een ander doel zijn geplaatst (bijv. om een laboratoriumproef te volgen). Of de camera's die door derden in gehuurde ruimten op terrein van UT zijn geplaatst. Voor gebruik van andere camera's wordt verwezen naar de regels voor het gebruik van camera's die niet voor cameratoezicht bedoeld zijn.¹

UITLEG BIJ ARTIKEL 1 BEGRIPSBEPALINGEN

In dit artikel worden verschillende begrippen uitgelegd. Er is voor gekozen om bij verschillende functies en rollen geen namen te noemen, omdat dat ertoe zou leiden dat het Reglement niet meer actueel zou zijn als de betreffende functie of rol door iemand anders zou worden vervuld. Het gaat hier om de beheerder (in het onderhavige geval: directeur CFM) en de Functioneel beheerder. Op de website van CFM is te vinden wie de rol van directeur CFM vervult². De directeur CFM kan aangeven wie Functioneel beheerder is. Op de People Pages van de UT kunnen contactgegevens worden gevonden³.

¹ <https://www.utwente.nl/nl/cyber-safety/cybersafety/wetgeving/regels-voor-camergebruik.pdf>

² Zie <https://www.utwente.nl/en/service-portal/services/cfm/about-us-contact/#organisation-cfm>

³ Zie <https://people.utwente.nl/>

UITLEG BIJ ARTIKEL 4 VASTLEGGING EN GEBRUIK GEGEVENS

In de Beleidsregels voor de toepassing van bepalingen uit de Wet bescherming persoonsgegevens en de Wet politiegegevens van de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) uit 2016⁴ staat m.b.t. het aangeven waar camera's zijn geplaatst:

'Dit betekent dat niet kan worden volstaan met het plaatsen van één bord op een centrale plek binnen het cameragebied. Aan de betrokkenen moet in ieder geval aan de randen van het cameragebied kenbaar worden gemaakt dat zij een cameragebied betreden. De camera's zelf hoeven echter niet zichtbaar te zijn. Ook hoeft niet zichtbaar te zijn of de camera's in werking zijn.

Voorts geldt dat aan het vereiste van kenbaarheid niet alleen moet worden voldaan als er beelden worden vastgelegd, maar ook als sprake is van monitoring en er dus geen opnames worden gemaakt.'

De UT heeft borden geplaatst op de verschillende wegen en fietspaden die toegang bieden tot de campus. Ook is er bij de ingangen van gebouwen meegedeeld dat er cameratoezicht plaatsvindt.

UITLEG BIJ ARTIKEL 5 INCIDENTEN

Bij het inzetten van heimelijk cameratoezicht geldt in zijn algemeenheid een strenge toets. Hoofdreel is dat het niet is toegestaan, aangezien het een grote inbreuk maakt op de persoonlijke levenssfeer. In heel specifieke gevallen zal de UT overgaan tot heimelijk cameratoezicht. Bijvoorbeeld als er een redelijk vermoeden is van diefstal of een ander strafbaar feit.

Uit de Beleidsregels voor de toepassing van bepalingen uit de Wet bescherming persoonsgegevens en de Wet politiegegevens van de AP uit 2016 volgt:

p. 21-22

Heimelijk cameratoezicht

Heimelijk cameratoezicht is in de regel niet toegestaan, aangezien het een grote inbreuk maakt op de persoonlijke levenssfeer. Slechts in bijzondere omstandigheden zal voldaan zijn aan de beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit. Hiervan kan sprake zijn ingeval van (een redelijk vermoeden van) diefstal of fraude en andere genomen maatregelen hieraan geen einde hebben kunnen maken. Daarbij geldt dat verborgen cameratoezicht slechts tijdelijk mag worden ingezet.

Is er geen sprake van bijzondere omstandigheden dan is er sprake van een strafbaar feit en kan diegene die gefilmd is door een verborgen camera aangifte bij de politie doen van dit feit ingevolge de artikelen 139f, lid 1, en 441b Wetboek van Strafrecht.

Voorbeeld noodzakelijk

⁴ Zie https://www.autoriteitpersoonsgegevens.nl/sites/default/files/atoms/files/beleidsregels_cameratoezicht-.pdf. De beleidsregels zijn nog gebaseerd op de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp), de voorloper van de AVG. Deze beleidsregels zijn ook bruikbaar voor de AVG.

Op een parkeerplaats worden 's nachts vaak auto's vernield. De parkeerplaatshouder heeft reeds een hek om de parkeerplaats geplaatst, extra verlichting aangebracht en een beveiligingsbeambte vaker laten surveilleren. Deze maatregelen blijken echter onvoldoende effect te sorteren, waardoor de parkeerplaatshouder heeft besloten tot het inzetten van cameratoezicht. De camera's staan alleen aan gedurende de nachtelijke uren. De parkeerplaatshouder heeft hiermee de noodzaak (proportionaliteit en subsidiariteit) van het cameratoezicht aangetoond.

Voorbeeld niet noodzakelijk

Een onderneming heeft Mystery Shopping met verborgen camera's ingezet. De camera's filmen het personeel in het kader van een training. De onderneming heeft voor de inzet van heimelijke camera's gekozen wegens onvoldoende resultaten van eerdere trainingen. Het leereffect na concrete voorbeelden uit de eigen werksituatie zou volgens de onderneming naar algemene onderwijsinzichten groter zijn dan na alleen een algemeen betoog over verkooptechniek. De onderneming beargumenteert hiermee evenwel niet voldoende waarom het inzetten van heimelijk cameratoezicht het ultimum remedium is om het trainingsdoeleinde te bereiken. Een groter leereffect kan ook anderszins en met minder ingrijpende middelen worden bereikt, bijvoorbeeld door middel van rollenspellen, mystery shoppers zonder heimelijke camera en cursussen klantgerichtheid. Hieruit volgt dat de inzet van heimelijke cameraobservatie niet noodzakelijk is.

p. 29-30

Heimelijk cameratoezicht

Eveneens kan de informatieverstrekking richting betrokkenen buiten toepassing worden gelaten voor zover dit noodzakelijk is in het belang van de voorkoming, opsporing en vervolging van strafbare feiten (artikel 43, sub b, Wbp). Deze uitzonderingsgrond kan van toepassing zijn op een werkgever die heimelijk cameratoezicht instelt wegens (een redelijk vermoeden van) diefstal of fraude.⁶⁵ In die situatie gelden wel de volgende voorwaarden:

- De werkgever moet alle werknemers in algemene termen vooraf informeren over de mogelijke inzet van heimelijk cameratoezicht in de toekomst.*
- Indien er een ondernemingsraad (OR) of personeelsvereniging is, dan moet deze ondernemingsraad of personeelsvereniging hebben ingestemd met een regeling ten aanzien van deze verwerking.*
- De werkgever moet de werknemers altijd achteraf informeren over het heimelijke cameratoezicht indien hij daartoe daadwerkelijk is overgegaan. De informatieplicht van artikel 34 j^o 33 Wbp herleeft namelijk zodra het heimelijk cameratoezicht niet meer noodzakelijk is in het belang van de voorkoming, opsporing en vervolging van strafbare feiten. De werkgever moet de betrokkenen (bijvoorbeeld de dader) persoonlijk informeren.*

Voorbeeld niet voldaan aan informatieplicht

Direct na de ingang van een winkel hangt een camera. Achter de toonbank van de winkel hangt een bord met de tekst 'Voor uw en onze veiligheid vindt hier camerabewaking plaats'. Deze werkwijze is niet geoorloofd, aangezien de informatieverstrekking moet plaatsvinden voordat de bezoekers van de winkel worden gefilmd. Het bord had daarom zichtbaar moeten zijn vanaf de ingang van de winkel.

Voorbeeld voldaan aan informatieplicht

In een winkel vindt cameratoezicht plaats. Bij de ingang van de winkel, voordat de bezoekers worden gefilmd, hangt een duidelijk bord met een symbool van een camera. Uit de context is duidelijk dat de camera's dienen ter beveiliging van de goederen in de winkel en dat de winkeleigenaar de verantwoordelijke is. Aan de informatieplicht is in dit geval voldaan.

Voorbeeld niet voldaan aan informatieplicht

Op een bedrijventerrein vindt cameratoezicht plaats. Bij de ingang van het bedrijventerrein hangt een duidelijk bord met een symbool van een camera. Dit bord met enkel een symbool is in dit geval niet voldoende, omdat het voor de bezoekers van het bedrijventerrein niet duidelijk is wie de verantwoordelijke is. Op het bord had derhalve de naam van de verantwoordelijke moeten worden vermeld.

Voorbeeld informeren na afloop heimelijk cameratoezicht

Een transportonderneming heeft een redelijk vermoeden dat een werknemer geregeld diefstal pleegt van lading uit een vrachtwagen wanneer hij de lading vervoert. De onderneming stelt heimelijk cameratoezicht in ten aanzien van de vrachtwagen waarin en de tijdstippen waarop de betreffende werknemer de lading vervoert. Daarbij komen zowel andere werknemers in beeld die helpen de lading te laden en lossen, als willekeurige voorbijgangers. Na afloop van het toezicht moet de onderneming alle werknemers die in beeld zijn gebracht informeren over de inzet van de heimelijke camera's. De onderneming kan evenwel niet achterhalen wie de willekeurige voorbijgangers zijn. Het zou onmogelijk zijn of in ieder geval een onevenredige inspanning kosten om deze voorbijgangers ook op de hoogte te stellen. De onderneming hoeft daarom in dit geval de voorbijgangers niet te informeren. Wel moet de onderneming de herkomst van de camerabeelden vastleggen. Overigens mogen de camerabeelden niet langer worden bewaard dan noodzakelijk is voor het doel. Wanneer de beelden dus niet of niet meer noodzakelijk zijn om de kwestie met betrekking tot de diefstal af te handelen, moet de onderneming de beelden onmiddellijk vernietigen.

Uit het ‘Besluit inzake lijst van verwerkingen van persoonsgegevens waarvoor een gegevensbeschermingseffectbeoordeling (DPIA) verplicht is’ van de AP⁵ volgt dat een DPIA verplicht is voor het inzetten van heimelijk cameratoezicht:

Heimelijk onderzoek

Grootschalige verwerkingen van persoonsgegevens en-of stelselmatige monitoring waarbij informatie wordt verzameld door middel van onderzoek zonder de betrokkene daarvan vooraf op de hoogte te stellen (bijvoorbeeld: heimelijk onderzoek door particuliere recherchebureaus, onderzoek in het kader van fraudebestrijding en onderzoek op internet in het kader van bijvoorbeeld online handhaving van auteursrechten). Een gegevensbeschermingseffectbeoordeling (DPIA) is ook verplicht in geval van heimelijk cameratoezicht door werkgevers in het kader van diefstal- of fraudebestrijding door werknemers (bij deze laatste verwerking dient ook in incidentele gevallen een gegevensbeschermingseffectbeoordeling (DPIA) te worden uitgevoerd vanwege de ongelijkwaardige machtsverhouding tussen de betrokkene (werknemer) en de verwerkingsverantwoordelijke (werkgever)).

UITLEG BIJ ARTIKEL 6 CAMERABEELDEN DELEN MET DERDEN

Wanneer sprake is van een Incident of het delen van de Camerabeelden wordt noodzakelijk geacht om bij te dragen aan (het gevoel van) de veiligheid op het terrein en in de gebouwen van de UT, kan de UT op verzoek van derden, waaronder de woningstichting (die eigenaar is van onder andere studentenwoningen op het terrein van de UT), besluiten Camerabeelden te delen met deze derde. Het bewaken van eigendommen is een voorbeeld van het bijdragen aan de veiligheid op het terrein en in de gebouwen van de UT.

Het verstrekken van camerabeelden aan derden is een verwerking van persoonsgegevens, waarvoor de UT een doel en grondslag nodig heeft. Deze dienen per geval te worden vastgesteld.

Verstrekking aan woningstichting

De UT ziet het als haar taak om een veilige omgeving te creëren op de campus. Sommige gebouwen, zoals studentenwoningen, zijn in eigendom de woningstichting. De UT kan ingeval van incidenten bij de betreffende studentenwoningen de camerabeelden met de woningstichting delen, zodat mogelijke verdachten kunnen worden achterhaald en bijvoorbeeld de aan de gebouwen aangebrachte schade op de daders kan worden verhaald, de gebouwen kunnen worden beveiligd en de incidenten kunnen worden vastgelegd. De verstrekking van camerabeelden aan de woningstichting kan zo bijdragen aan het algehele gevoel van veiligheid op de campus.

De verstrekking van camerabeelden is een verwerking van persoonsgegevens, waarvoor de UT een doel en grondslag nodig heeft. De woningstichting kan een gerechtvaardigd belang (art. 6 lid 1 sub f AVG) hebben bij de verstrekking van de camerabeelden (het belang om eigendommen te beschermen en om bijvoorbeeld eventuele schade te kunnen verhalen). Dit zijn geen belangen van de UT, maar op grond van de AVG staat een beroep op het gerechtvaardigd belang ook open indien

⁵ Zie <https://autoriteitpersoonsgegevens.nl/sites/default/files/atoms/files/stcrt-2019-64418.pdf>

daarmee belangen van een derde (de woningstichting) gediend worden. Zo overwoog de Advocaat-Generaal in zijn conclusie aan het Europese Hof van Justitie:

“Het Hof heeft reeds geoordeeld dat transparantie (16) en de bescherming van de eigendom, de gezondheid en het gezinsleven (17) gerechtvaardigde belangen zijn. Het begrip gerechtvaardigd belang is voldoende flexibel om rekening te houden met andere overwegingen. Ik twijfel er niet aan dat het belang van een derde bij het verkrijgen van persoonsgegevens van degene die schade heeft aangebracht aan zijn eigendom, teneinde de schade op deze persoon in rechte te verhalen, als een gerechtvaardigd belang kan worden aangemerkt.”⁶

De UT kan ook een eigen een gerechtvaardigd belang hebben om de camerabeelden met de woningstichting te delen. De UT heeft namelijk het doel om onder meer de veiligheid op de campus te garanderen, waarbij zij incidenten vastlegt en in dit kader zo nodig de camerabeelden met derden moet kunnen delen. De UT dient per specifiek geval af te wegen of zij een beroep kan doen op deze grondslag aan de hand van de drie criteria:

- 1) is er sprake van een gerechtvaardigd belang (van de woningstichting en/of de UT),
- 2) is de verstrekking noodzakelijk en
- 3) valt de belangenafweging tussen het belang van de UT/woningstichting enerzijds en de belangen van betrokkenen (impact op privacy) anderzijds in het voordeel uit van de UT en de woningstichting?

Dit dient per geval te worden beoordeeld. Zo zal onder meer een rol spelen of de camerabeelden slechts na een incident, met alleen de voor dat incident relevante beelden, met de woningstichting worden gedeeld of dat bijvoorbeeld alle beelden worden overhandigd. De privacy-impact voor betrokkenen dient zoveel mogelijk te worden beperkt.

Ook is van belang wie zichtbaar is op de camerabeelden. Is – in geval van een incident - alleen de dader/verdachte in beeld of ook derden? Als er ook derden zichtbaar zijn, dan spelen hun privacybelangen ook een rol in de totale afweging.

UITLEG BIJ ARTIKEL 7 RECHTEN VAN BETROKKENEN

De rechten van betrokkenen worden besproken in art. 12 t/m 23 AVG. Niet altijd kan of hoeft de UT verzoeken van betrokkenen te honoreren, zie artikel 23 AVG, artikel 41 UAVG en voor het recht op vergetelheid artikel 17 lid 3 AVG. Dit wordt per verzoek beoordeeld.

Met betrekking tot een verzoek op het recht op vergetelheid: de UT hoeft een dergelijk verzoek niet te honoreren, wanneer de UT een civiele schadeclaim jegens een betrokkene zou moeten instellen vanwege vernieling.

Ook hoeft een dergelijk verzoek niet te worden gehonoreerd, wanneer de betreffende persoonsgegevens noodzakelijk zijn voor de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten.

⁶ Concl. AG M. Bobek 26 januari 2017, ECLI:EU:C:2017:43 (*Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Kārtības policijas pārvalde*), r.o. 65.

UITLEG BIJ ARTIKEL 8 KLACHTEN

De klachtenregeling⁷ van de UT is op het cameratoezicht van toepassing.

⁷ <https://www.utwente.nl/en/service-portal/services/hr/resources/downloads-staffmanual-nl/regelingen/klachtenregeling.pdf>